

LESDOELEN

De leerlingen formuleren individueel een antwoord op een aantal gerichte reflectievragen. Ze reageren op de antwoorden van medeleerlingen door aan te vullen en/of te verbeteren.

Leerplandoelen: de leerlingen spreken en schrijven doelgericht; de leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie. (Eventueel: de leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten.

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

- Aantal grote papieren (zoveel als er leerlingen zijn) met op elk papier één vraag.
- Voldoende ruim lokaal zodat de leerlingen uit elkaar kunnen gaan zitten.

BEGINFASE VAN DE LES

Deze techniek kan je gebruiken voor de reflectie op verschillende lesonderwerpen. Je kan de nabespreking van een theatervoorstelling bijvoorbeeld op deze manier aanpakken, maar ook de nabespreking van een uitstap, een reflectie over een klassikaal gelezen roman ...

Bij de start van de les leid je in waarover de vragen gaan en wat de leerlingen moeten doen. Je spreekt ook een duidelijk teken af wanneer er doorgeschoven moet worden en je geeft aan wat de leerlingen moeten doen die al klaar zijn voor het doorschuifsignaal gegeven wordt (bv. bij een roman, al verder lezen in het volgende hoofdstuk).

- Bespreek ook klassikaal hoe de antwoorden geformuleerd moeten worden. Moeten de leerlingen in volzinnen schrijven? Hoe kunnen de leerlingen ervoor zorgen dat hun boodschap duidelijk overkomt? Moeten uitspraken bv. altijd onderbouwd worden door argumenten? Moeten er voorbeelden gegeven worden uit de theatervoorstelling, uit de roman ...

Bespreek ook wat het einddoel is van de techniek. Moet er bijvoorbeeld een gezamenlijk 'klasstandpunt' ingenomen worden of het al dan niet opnieuw inrichten van een bepaalde uitstap? Moet er consensus gevonden worden over de oplossing van een bepaald probleem? Of moeten er verschillende meningen en argumenten verzameld worden?

MIDDENFASE VAN DE LES

Elke leerling neemt een blad, telkens met een andere vraag, en zoekt een plaatsje in de ruimte. De leerling formuleert een antwoord op de vraag die op het blad staat.

Zodra er doorgeschoven wordt, verandert de opdracht. De leerling beantwoordt dan niet meer rechtstreeks de vraag die op het blad staat, maar leest het antwoord dat al gegeven is door een medeleerling en vult dit antwoord aan met nieuwe informatie en/of verbetert wat volgens hem of haar niet juist is aan het eerste antwoord.

Laat de leerlingen doorschuiven tot ze alle vragen (en de antwoorden van de medeleerlingen) bekeken hebben. Heb je een grote groep? Werk dan met meerdere 'doorschuifcirkels' zodat deze techniek niet te veel tijd in beslag neemt.

EINDFASE VAN DE LES

Koppel klassikaal terug wat er op de antwoordbladen geschreven stond. Afhankelijk van het eerdergenoemde einddoel zal deze terugkoppeling dus anders verlopen. In deze fase kan je als leerkracht ook aandacht besteden aan de manier waarop de antwoorden geformuleerd zijn. Je kan leerlingen bevragen over de antwoorden: Welke antwoorden waren bij een eerste lezing meteen duidelijk? Hoe kwam dat? Met welke antwoorden had je moeite? ...

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSTUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?